అదృష్టవంతుడు

"రాజమ్మా నువ్వు వెళ్లి కొన్నాళ్ళు పుట్టింట్లో ఉండిరా అమ్మా. అక్కడైనా ఈ దుఃఖం మర్చిపోగలుగుతావేమో—ఆ విషయం ఎలా ఉన్నా వాడి సంగతి మరీ అధ్వాన్నంగా ఉన్నది. వాణ్ణి మనం అదుపులో పెట్టలేకపోతున్నాం. వాడి చిన్న మేనమామ అయినా వాణ్ణి కాస్త అదుపులో పెడతాడేమో" అన్నారు సింహాద్రిగారు. అని కళ్ళనీళ్ల తుడుచుకొన్నారు. తుడుచుకొన్నా కన్నీరు ఆగలేదు. బుగ్గలూ, ఒళ్ళూ బూరెల్లా పొంగిపోయి, వాచిపోయి, ముఖం కందగడ్డయి ఎదురుగా దెబ్బలు తిన్న పొగరుబోతు లేగదూడలా మెడ వ్రేలాడ వేసుకొని నిలబడ్డ మనుమణ్ణి చూచేసరికి ఆయనకు దుఃఖం పొర్లి వచ్చింది.

"వాణ్ణి అంత చేటు కొట్టావెందుకే రాజమ్మా?" అంటూ అతన్ని దగ్గరకు తీసుకోపోయారు.

కాని సుబ్బులు ఆయన దగ్గరకు పోలేదు.

పైగా వెనక్కు జరిగి నిలబడ్డాడు.

"పోనీ వాడికేం కావాలో ఇచ్చెయ్" అన్నారాయన.

"పాపిష్టి వెధవకు పొద్దున్నే పెసరట్లుకావాలట! ఎక్కణ్ణించితెచ్చి ఇవ్వను. అయినా వీడికీ పెంకెతనం ఏమిటి! అసలే చచ్చి నేనేడుస్తుంటే ఈ ముదనష్టపు వెధవకు పిండివంటలు చేసిపెట్టాలట. వీడు నా కడుపున పడ్డప్పుడే ఆయనకు క్షయవ్యాధి కన్పించింది. వీడు పుట్టాడు ఇక వరసగా అన్నీ అరిష్టాలే. వీణ్ణసలు ఏం చేసినా పాపంలేదు. చూడండి ఎంత

ఆగం చేస్తున్నాడో'' అన్నది రాజమ్మ కొడుకువంక ఇంకా కసిగా చూస్తూ.

ఈ తిట్లూ, వాడి అల్లరీ ఆయనకు క్రొత్తఏమీ కాదు.

మరోక్షణం తర్వాత సింహాద్రిగారు "ఒరేయి సుబ్బులూ నా వెంటరా. నీ కెన్ని కావాలో అన్ని పెట్టిస్తా" అన్నారు.

కాని సుబ్బులు కదలలేదు.

ఆయన మాటమీద వాడికి నమ్మకం కలగలేదు.

వాడికి కొంచెం ఊహ వచ్చిన తర్వాత పండుగలకు పిండివంటలు చెయ్యలేదు ఆ ఇంట్లో. కనీసం ఇంత బెల్లపు పరవాన్నం కూడా వాడికి కన్పించలేదు. ఎప్పుడూ ఏడుపులూ, పెడుబొబ్బలూ. మాసికాలు వచ్చినప్పుడు సుబ్బులు దొరికినన్ని గారెలు మాత్రం తిన్నాడు.

దొంగతసంగానో, వంటవాళ్లను బతిమాలో, పెట్టకపోతే తాకుతానని బెదిరించో, ఓ రెండు గారెలుతింటూంటే వాడి నాయనమ్మ చూచి అసహ్యించు కొనేది. చావలేక బ్రతుకుతూ, బ్రతికి ఉన్నంతకాలం ఆవిడ వాణ్ణి తిట్టి పోస్తూనే ఉన్నది.

"నువ్వు పుట్టాక అన్నీ అరిష్టాలే. కొంపలో అందర్నీ మింగి పుట్టావురా రాక్షసపు వెధవా'' అని తిట్టిన మనిషి తిట్టినట్లే ఉండేది. వాడు పుట్టాక జరిగినవన్నీ ప్రతిసారీ ఏకరువు పెడుతుండేది.

రాజమ్మకు సూడిదలు జరుగుతున్నరోజున సింహాద్రిగారి కూతురు ఒంటెడు నగలతో ఎవరినో తీసుకొని లేచిపోయింది. రాజమ్మకు రేపు కాన్పు వస్తుందనగా సింహాద్రిగారి పెద్ద కొడుకు మద్రాసులో హోటలుగదిలో చనిపోయినట్లు టెలిగ్రాం వచ్చింది. సుబ్బులు అడుగులు వెయ్యడం నేర్చిన రోజున సింహాద్రిగారి పెద్దకోడలు వైధవ్యం అనుభ

వించడానికి అత్తవారిల్లే కావాలా అని పుట్టింటికి వెళ్ళి, మళ్ళీ ఇటు తిరిగి చూడకపోవడమే కాకుండా మనోవర్తి దావా వేసింది.

సుబ్బులు నెమ్మదిగా అడుగులు వేస్తూ, నడిచి అన్ని గదులలోకీ వెళుతుంటే సింహాద్రిగారి భార్య వాడి ముఖం కన్పిస్తేనే మండిపడుతూ, అవతలకు తప్పుకొని తిరిగేది. సుబ్బులకు అయిదోఏడు వచ్చిన రోజున అప్పటిదాకా ఆ ఊళ్ళో పెద్ద ఆసుపత్రిలో క్షయవార్డులో ఉంటూ వచ్చిన వాడి తండ్రి ఇంక అక్కడ లాభం లేదన్నారని మదనపల్లి వెళ్ళాడు. ఆరో ఏడుకూడా దాటాక, వీణ్ణి కాస్త బళ్ళో వేస్తేనన్నా అల్లరి తగ్గుతుందేమో అనుకొని సింహాద్రిగారు ఏ హడావిడీ లేకుండా సుబ్బులును బళ్ళో వేశారు.

ఆరోజు వాడు రెండోపూట బడికి వెళ్ళడానికి వీలులేకపోయింది.

మధ్యాహ్నం ఇంటికి వచ్చేసరికి ఒకవంక తల్లీ, మరోవంక తాత, నాయనమ్మా పెద్దపెట్టున ఏడుస్తున్నారు. సుబ్బులుతో వాడి నాయనమ్మ చెప్పింది 'ఓరి శనిపాతకపు వెధవా మీ నాయనకూడా పొయ్యాడురా' అని.

రెండో కొడుకు పొయ్యాక ఆవిడ మంచంఎక్కింది. ఏడ్చి, ఏడ్చి, కటిక ఉపవాసాలుచేసి రోగం తెచ్చిపెట్టుకొన్నది. ఇటు చిన్నకోడలు చేతా, అటు ముసలి భర్తచేతా సేవ చేయించుకొంటూ మంచం దిగలేదు. మంచం దిగకుండానే పరలోకయాత్ర చేసిందావిడ.

ఆవిడ పొయ్యాక ఆ ఇల్లు మరీ బావురుమన్నది. ఆవిడ ఉన్నంత కాలం ఏడుపులూ, తిట్లయినా వినిపిస్తుండేవి. అవి కూడా వినిపించకుండా పొయ్యేసరికి ఆ ఇంట్లో భరించరాని నిశ్శబ్దం ఆవరించింది. ముందు గదిలో సింహాద్రిగారు మంచం దిగేవారుకాదు. శారీరకంగా లేచి తిరిగే

ఓపిక ఉన్నా, ఎప్పుడూ అక్కడే పడుకొనేవారు. ఆయన కోడలు వంట ఇంట్లో ఒక్కర్తే కుమిలి కుమిలి ఏడుస్తూ, ఏదో వేళకు ఇంత వండి పడేస్తూ ఉండేది.

అంత పెద్ద ఇంట్లో అలా ఉండడం ఎంతో కష్టమనిపించింది రాజమ్మకు. ఒకటి రెండు గదుల్లో తాముండి, మిగతా ఇల్లంతా భాగాల క్రింద అద్దెకు ఇద్దామనుకొన్నది. కాని వెంటనే ఎవరూ ముందుకు రాలేదు. పైగా సింహాద్రిగారు ఆయా గదుల తాలూకు జ్ఞాపకాలు అడ్డు వస్తున్నాయని అందుకు ఒప్పుకోలేదు.

"ఈ కుంకను చూసుకొనే నే నీ వెధవ బ్రతుకు గడపాలి కాబోలు!" అనుకొనిరాజమ్మ ఎప్పుడూ ఏడుస్తుండేది. కొడుకు కాస్త అల్లరి చేస్తే పట్టుకొని కొట్టేది. గారాబమన్నదిఎరక్కపోయినా సుబ్బులు అల్లరి క్రమంగాఎక్కువ అయింది. దెబ్బ భయం పోయింది. తిట్టు భయం వాడి నాయనమ్మ ఉన్నప్పుడే పోయింది. ఎన్ని తిట్టినా. ఎన్ని కొట్టినా అల్లరి మానేవాడు కాదు. కావాలన్నది ఇచ్చి తీరవలసిందే. ఎన్ని చెప్పినా, ఎన్ని కొట్టినా ఆ మాట మరచేవాడుకాదు. ఏడ్చేవాడూ కాదు.

సుబ్బులు ఒకసారి పంచదార పెట్టమంటే రాజమ్మ విసుక్కొని పొమ్మన్నది. కావాలని పట్టుపట్టాడు. ఆనాడు కొట్టింది, తిట్టింది. అన్ని దెబ్బలూ, అన్ని తిట్లూ తిని మళ్ళీ అదే కావాలన్నాడు. ఆవిడ కోపంగా ఒక్క విసురున వెళ్ళి ఆ డబ్బా తెచ్చి. వాడిముందు పెట్టి "బోర్లించుకు మింగరా" అన్నది. ఆ మాట అన్నదని సుబ్బులు డబ్బా ముందు నేలమీద బోర్లించి, కూర్చుని, బొక్కినంత బొక్కి. మిగిలింది వంట ఇల్లంతా విర జిమ్మి పోయాడు.

ఏది కావాలన్నా ఇదే తంతు. ఒక్కొక్కసారి సింహాద్రిగారు వచ్చి నాలుగు అంటించేవారు. అయినా అంతే. వాడి పట్టుదల మాత్రం

నడలేదికాదు. ఇన్ని జరిగాక కూడా చివరకు వాడు కోరింది తల్లే స్వయంగా ఇవ్వాలి.

వాడి వంటిమీద దెబ్బ వేసినప్పుడల్లా సింహాద్రిగారు తన గది లోకి వచ్చి, కంట నీరు పెట్టుకొనేవారు. తన పెద్ద కొడుకునూ, చిన్న కొడుకునూ తనూ, కూతుర్ని తన భార్యా ఎంత గారాబంగా పెంచిందీ జ్ఞాపకం వచ్చేది ఆయనకు. అంత పెద్ద ఉద్యోగంచేసి, అంత డబ్బు సంపాదించిన తన ఇంట్లో పుట్టిన ఈ కుర్రకుంక స్వల్పమైన—అతి చిన్న కోర్కె తీర్చలేకపోతున్నానే అని విచారపడేవారు. ఆ విచారంతో ఒకరోజున ఆయన సుబ్బులును ఏదో కారణంమీద కొడుతున్న రాజమ్మను వారించి, బలవంతాన వాణ్ణి తన గదిలోకి తీసుకొనివచ్చి డబ్బు ఇచ్చి బయటకువెళ్ళి ఏదైనా కొనుక్కోమని పంపారు.

ఇక అప్పటినుంచి సుబ్బులు ఆయన్ను వేధించడం మొదలు పెట్టాడు. తాతయ్యా రూపాయి ఇవ్వు—రెండివ్వు అంటూ. ఇప్పుడు కాదంటే ఊరుకోడు. విసుగుపుట్టి ఒక దెబ్బ వేసేవారు ఆయన. ఒకటి కాదు పది దెబ్బలైనా తినేవాడేకాని అడిగిన ఆ రూపాయి ఇవ్వందే అవత లకు వెళ్ళేవాడు కాదు. ఏదైనా కొనుక్కొని తినడానికీ, ఏ పుస్తకమో కొనుక్కోడానికీ, చొక్కా కొనుక్కోడానికి ఇదే పద్ధతి.

ఒకసారి రెండురూపాయలు అడిగాడు. ఆయన ఇవ్వనంటే ఇవ్వ నన్నారు. సుబ్బులు అవశంగా వెళ్ళి, డాబా ఎక్కి, అక్కడ నుంచి బావిగట్టు మీదకుదూకుతానని బెదిరించాడు. "దిగిరారా ఇస్తా" అని ఆయన అంటే- "కాదు ముందివ్వు దిగుతా'' అన్నాడు సుబ్బులు.

సింహాద్రిగారు నిచ్చెనఎక్కి డాబాపైకివెళ్లి వాడికి ఆ రెండు రూపాయలూ స్వయంగా ఇవ్వవలసి వచ్చింది.

అప్పటికి సుబ్బులుకు పదో ఏడు.

సింహాద్రిగారు చెప్పగా చెప్పగా, రమ్మనమనందే ఎంత పుట్టిలైతే మాత్రం వెళ్లవచ్చునా— వెళ్లనా అనుకొని బాధ పడుతూనే, చివరకు పుట్టింటికి ప్రయాణమైంది రాజమ్మ. వంట మనిషితో చెప్పవలసినవన్నీ చెప్పి, తీరా బయలుదేరేవేళకు "సుబ్బులు" నేను రాను నువ్వుపో" అన్నాడు సింహాద్రిగారు. వచ్చి పది రూపాయలు ఇచ్చి అక్కడ నీకు బాగుంటుంది వెళ్ళమని ఎంతో నచ్చచెపితే తల్లి వెంట వెళ్ళాడు సుబ్బులు.

ం ం ం ం

అలా వచ్చిన వాళ్ళను చూచి గుమ్మంలోనే రాజమ్మ తల్లి ఒక వంక కూతురుకు జరిగిన అన్యాయానికి పెద్దగా ఏడుస్తూనే మరో వంక సుబ్బులును అంతకంటెపెద్దగా తిట్టిపోసింది. "ఈ శని వెధవను కూడా వెంట తీసుకొచ్చావెందుకూ: గొంతు పిసికి ఏ కాలువలోనో గిరాటేసి రాకపోయావా" అని అమాంతం వాడిమీదపడి "ఈ వెధవ పుట్టాడు, నా బిడ్డ మంగళసూత్రం తెగింది" అంటూ తలబొప్పికట్టేలా మొట్టికాయవేసింది. మంగళసూత్రాలు తీసేసేరోజున వచ్చివెళ్ళడం మళ్లీ తిరిగి చూడకపోయినందుకు రాజమ్మకు తల్లిమీద కోపం రాలేదుకాని ఆ విషయం ఒకసారి జ్ఞాపకంవచ్చేసరికి మనస్సుకు కష్టంకలిగింది. అంతలో ఆవిడ "ఈ వెధవమూలంగానే నిన్ను రమ్మనలేదే" అనే సరికి రాజమ్మకు తృప్తికలిగింది.

మరో నాలుగుదెబ్బలు పడేవేకాని ఇంతలో రాజమ్మ తండ్రి వచ్చి సుబ్బులును దగ్గరకుతీసుకొని, 'అదేమిటే వాణ్ణి కొడుతావ్! వాడేంచేశాడే పసి వెధవ' అని భార్యను వారించాడు. ఆయన నెమ్మదిగా వాణ్ణి అవతలకు తీసుకొని వెళ్ళేదాకా ఆ ముసలానిడ తిట్లవర్షం కురిపిస్తూనేఉన్నది.

విషయం అంతా విని రాజమ్మ చిన్నన్న "మామగారు అంత దుఃఖంలో ఉన్నారు కాబట్టిగాని లేకపోతే వీణ్ణి అదుపులోపెట్టడం ఒక

లెక్కా. నువ్వా. అమ్మా వాణ్ణి ఆ తిట్టడం మానెయ్యండి మిగతా సంగతి నేను చూస్తా'' అన్నాడు. ఆ మాటనిని రాజమ్మ తండ్రి సంతోషిస్తూ "ఒరేయి వెంకట్రావ్ నువ్వు వాణ్ణి బళ్లోచేర్చి కాస్త వాడికో రెండు ముక్కలు చెప్పరా వాడే బుద్ధిమంతుడవుతాడు'' అన్నారు.

బళ్ళో చేర్చినంతమాత్రాన సుబ్బులు అల్లరిమాని బుద్ధిమంతుడు కాలేదు.

బడికి వెళ్లి కొందరితో తగూలాడి, మరి కొందర్ని తన్ని ఇంటి మీదకు తగూలు తెచ్చేవాడు సుబ్బులు. వాడికి ఈ పల్లెటూరి బడే అన్ని విధాలా నచ్చింది. బడి వెనుక చింతతోపు, ఆ వెనుక మామిడితోట నాను కొని పంట కాలువ, అవతల పల్లపుభూములలో కొబ్బరితోట, అతని స్వేచ్ఛావిహారానికి అవన్నీ అత్యంత అనుకూలంగా కన్పించాయి. తుంటరి పిల్లలను వెంటవేసుకొని వెళ్లి మామిడితోటలో మామిడి కాయలుకోసి ముక్కలుకోసి, అందరికీవిందుచేసేవాడు. కాలవలో ఈతలు కొట్టి అవతలకువెళ్ళి కొబ్బరిబొండాలుకోసి, పచ్చి కొబ్బరితిని కొబ్బరి నీరు త్రాగేవాడు. పట్టుబడితే తానొక్కడే దెబ్బలుతిని ఇంటికి చేరుకానే వాడు ఆలస్యంగా.

ఇంత అల్లరిచేస్తున్నా వీడికి చదువు ఎల్లా వస్తున్నదా అని ముసలాయన ఆశ్చర్యపడితే, ఈకుర్రకుంక ఇన్ని దెబ్బలు ఎలా తింటున్నాడో అని వాడి చిన మేనమామ జాలి పడ్డాడు. జాలిపడి, అతను సుబ్బులుకు బాగా చనువిచ్చి, మంచిమాటలతో వశపరచుకొని, ఇంటిదగ్గర పాఠాలు చెప్పడం మొదలుపెట్టాడు. చెప్పినవి చెప్పినట్లు వప్పచెప్పేవాడు సుబ్బులు. పట్టుదలకలిగితే ఇరవై లెక్కలైనా సరే ఒక్కసారి ఏక బిగిని చేసి చూపేవాడు.

ఆయనకు వాడిమీద అందుకే అభిమానంఏర్పడింది. వాడికి ఆయన మీద గురి ఏర్పడింది. తోటల్లో దొంగతనంగా కాయలుకోసి

దెబ్బలుతింటున్నాడని తెలిసి వాణ్ణి మందలించకుండా "ఒరేయి అబ్బీ నువ్వా అల్లరిమానెయ్. నీకు ఎప్పుడు కావాలంటే అప్పుడు నావెంట రా మన తోటకువెళ్లి నీకు కావలసినన్నికోసుకొందాం'' అన్నాడు.

దాంతో సుబ్బులు ఆ అల్లరి మానేశాడు. పూర్తిగా మానేశాడని తెలిశాక వాడు అడక్కుండానే వెంటపెట్టుకొని వెళ్లి, కవతగాళ్ళ చేత మామిడికాయలు, కొబ్బరి బొండాలు కోయించి తెప్పించాడు. తెచ్చిన పచ్చి మామిడి కాయలు తెచ్చినట్లుగా ముక్కలు కోసుకొని, ఉప్పు కారం అద్దుకొని తిన్నాడు సుబ్బులు. కొబ్బరిబొండాల నుంచి చప్పన నీరు త్రాగి గబగబా లేత కొబ్బరి బొటనవేలుతోతీసుకొని తింటుంటే వెంకట్రావుకు నవ్వు వచ్చి "కాస్త ఆ స్పీడు'' తగ్గించరా అన్నాడు.

అన్ని పచ్చి మామిడికాయలు తిని, అన్ని బొండాల లేత కొబ్బరి జుర్రుకొని, అన్ని కొబ్బరి నీళ్ళు త్రాగినా సుబ్బులుకు ఒక్కరవ్వజలుబు చెయ్యలేదు కాని వెంకట్రావు ఒక్క పచ్చి మామిడిముక్క అలా నోట్లోవేసుకొని ఇన్ని కొబ్బరి నీరు త్రాగేసరికి మరునాటి ఉదయానికల్లా విపరీతంగా జలుబుచేసింది. మూడోరోజుకు పెళ్ళన జ్వరం వచ్చింది. ఏదో జలుబు భారంమీద వచ్చిన జ్వరంలే అనుకొంటూ ఉండగానే అతను భరించరాని ఒళ్లు నొప్పులతో. తలనొప్పితో మూలుగుతూ మంచం ఎక్కాడు.

సుబ్బులు బడి మానేశాడు. ప్రొద్దస్తమానం ఆయనకు కాళ్లు పిసుకుతూ, నడుము గుద్దుతూ, తల పడుతూ ఆ గదివదిలి బయటకు రాలేదు. ఆయన నిద్రపోతున్నా, ఆయన వంకే చూస్తూ అక్కడే కూర్చునేవాడు. తాతగారు వచ్చి, చెయ్యి పుచ్చుకొని, తీసుకొనివెళ్లి, అన్నం పెట్టిస్తే కూర్చుని గబ గబా మెతుకులు నోట్లో కుక్కుకొని, కంచంలోనే చెయ్యి కడుక్కొని మళ్ల ఆ గదిలోకే పోయేవాడు. మరీ నిద్రవస్తే పక్కాదిండూ లేకుండా చాపమీద పడుకొనేవాడు.

Viswa Shanthi Reading Room,
New Mirzalguda, Secunderabad.

"వీడింక పూర్తిగా బుద్ధిమంతుడయ్యాడు. వాడికి ఈ జ్వరం తగ్గితేచాలు. ఇక బాగా చదివించి ఒక్కసారే మెట్రిక్ పరీక్షకు కూర్చో పెట్టేస్తాను'' అనుకొన్నాడు వెంకట్రావు తండ్రి. అనుకోవటమే కాదు. కూతురితోనూ, భార్యతోనూ అలా అని సుబ్బులుచేస్తున్న సేవను మెచ్చుకున్నాడు. ముసలావిడకు సుబ్బులు ప్రొద్దస్తమానం తన కొడుకుదగ్గర ఉండడం మొదట్లో ఎందుకో బాగనిపించలేదు. నక్కవెధవలా ఇక్కడ చేరాడేమిటి అనుకొని ఆ భావం అశుభ సూచకంగా కనిపించే సరికి అణచి వేసుకొన్నది.

అతనికి జ్వరం ప్రారంభమై వారం గడిచింది. ఆ రోజు వెంకట్రావు పగలు కూడా మూసిన కన్ను తెరవకుండా పడుకొన్నాడు. ఇంట్లో అంతా గాభరాపడడమే కాని మందువాడుతున్న పల్లెవైద్యుణ్ణి మార్చి పెద్ద డాక్టర్ని ప్రక్క బస్తీ నుంచి పిలిపిద్దామని ఎవరూ అనుకోలేదు: ఎవరికీ తోచలేదు. రాజమ్మ మాత్రం ఒకటి రెండుసార్లు అన్నది మందు మారిస్తే బాగుండు అని.

ఆ రాత్రి వర్షం పడుతున్నా రాత్రిపూట పొరుగున అడ్డ దారిన కాలవదాటి మూడు మైళ్ళ దూరం బస్తీకి పోయి ఎమ్ బి.బి.ఎస్. డాక్టర్ను వెతికి కలుసుకొని మాట్లాడి తెల్లవారేసరికలా వెంట పెట్టుకొని వచ్చాడు సుబ్బులు. ఆ డాక్టరు రోగిని పరీక్షచేసి అది టైఫాయిడ్ జ్వరమని చెప్పాడు.

అందరికీ ఒక్కసారి గుండెలు అదిరాయి. రాజమ్మ అన్నకు జ్వరం వెంటనే తగ్గాలని సింహాచలస్వామికి మొక్కుకొన్నది. ఆమె తల్లి సత్యన్నారాయణ వ్రతం చేయిస్తానని మొక్కుకుంటే ఆమె తండ్రి తిరుపతి వస్తానని మొక్కుకొన్నాడు.

డాక్టరు మందులు, ఇంజక్షన్లు వ్రాసి ఇస్తే ఆ చీటి తీసుకొని, తాతగారి దగ్గర డబ్బు అడిగి పుచ్చుకొని, ఒక్క పరుగున వెళ్ళి అవి

తెచ్చి ఇచ్చాడు సుబ్బులు. డాక్టరు ఇంట్లో వాళ్ళకు ధైర్యం చెపుతూ, రోగికి మందులూ, ఇంజక్షన్లూ ఇస్తూ సాయంకాలం దాకా అక్కడే ఉండి అక్కడ కన్పించిన అందరికీ 'ఆంటీ టైఫాయిడ్ ఇంజక్షన్లు' ఇచ్చాడు.

అందరూ చేయించుకొన్నారు, కాని సుబ్బులు మాత్రం చేయించుకోలేదు. "ఏం నొప్పి పుట్టదురా— మేమంతా చేయించుకోలా, పైగా నువ్వు ఎక్కువగా వాడి దగ్గరే ఉంటున్నావు. కనుక నువ్వు చేయించుకోవడం అవసరంరా సుబ్బులూ'' అని తాతగారు బ్రతిమిలాడి చెప్పినా, "ఓరి వెధవయ్యా నీ కొస్తే ఎవరు చేస్తార్రా" అని వీపు మీద రెండు అంటించి తల్లి కొట్టి చెప్పినా, అంత జ్వరంలో ఉండే "సుబ్బులూ నువ్వు నా మాట వింటావు గదూ! ఆ ఇంజక్షను చేయించుకో" అని వెంకట్రావు నెమ్మదిగా చెప్పినా, డాక్టరు గారు గుడ్లురుమి భయపెట్టి చెప్పినా, వాడు వినలేదు.

"నా కక్కర్లేదు'' అన్నాడు సుబ్బులు.

"కుర్రవాడితో ఇంత వాదన ఎందుకు ఒక్కసారి గట్టిగా అలా పట్టుకోండి క్షణంలో ఇంజక్షను ఇచ్చిపోతా'' అన్నాడు డాక్టరు చివరకు విసుగుపుట్టి. కాని ఆ పని ఎవరివల్లా కాలేదు. ఆయన ఆ ఇంజక్షను ఇవ్వకుండానే వెళ్ళవలసి వచ్చింది చివరకు.

ఆ రాత్రి దగ్గర కూర్చుని నెమ్మదిగా కాళ్ళు పిసుకుతుంటే సుబ్బులును మరింత దగ్గరగా తీసుకొని వెంకట్రావు బుజ్జగిస్తూ ''ఒరేయి సుబ్బులూ! ప్రతిదానికీ అంత పంతం ఎందుకురా? నీకు నేనంటే ఇష్టం ఏర్పడింది. అందుకే నాకు జ్వరం వచ్చినా ఎప్పుడూ నా దగ్గరే ఉంటున్నావ్. ఇదేమో అంటుజ్వరం. అంటే తెలుసా— ఒకళ్ళ నుంచి మరొకళ్ళకు వస్తుంది. నా నుంచి నీకు రావచ్చు. అందుకని రేపైనా ఆ ఇంజక్షను చేయించుకో'' అని ఆయాసపడుతూనే అంత వివరించి చెబితే సుబ్బులు "నాకు రాదు చిన మామయ్యా'' అన్నాడు. ఎన్ని విధాల

మాట మార్చి చెప్పినా వాడు అదే సమాధానం చెప్పాడు. ఆయన కూడా చివరకు విసిగి ఊరుకున్నాడు.

రోజు రోజుకు జ్వరం హెచ్చుతోందేగాని తగ్గుముఖం పట్టలేదు. డాక్టరు రెండు పూటలా వచ్చి వెళుతున్నాడు. ఆయనకు సుబ్బులు మీద క్రమంగా జాలి ఏర్పడింది. వాడి తరహా చూచి ఆయన ఆశ్చర్యపడ్డాడు కూడానూ.

మందు ఇవ్వాలంటే వాడే ఇవ్వాలి. ఒళ్లు తుడవాలంటే వాడే తుడవాలి. ముఖం కడుక్కోడానికి, ఆఖరుకు మలమూత్ర విసర్జనకు ఏర్పాటు చెయ్యాలన్నా సుబ్బులే చెయ్యాలి. మరొకళ్ళను చెయ్యనిచ్చేవాడు కాదు. అంతలో మళ్ళీ ఎంత జాగ్రత్త! ఎంత ఒడుపు! ఎంత ఓర్పు!

శిక్షణ పొంది, ఎంతో అనుభవంతోపాటు దయా దాక్షిణ్యాలు కల నర్సు కూడా ఇంత సేవ చెయ్యలేదు అనుకున్నాడు ఆ డాక్టరు. ఆ ప్రసక్తి డాక్టరు తెచ్చినప్పుడు వెంకట్రావు "కన్నతల్లి కూడా అసహ్యించుకోవలసిన పనులు వీడు మంచిపనిలా చేస్తున్నాడు! ఒక్క క్షణం విడిచిపోడు. ఏం కావాలి చినమామయ్యా అని అడిగినవాడు అడిగినట్టే ఉంటున్నాడు. వీడు నిద్రపోవడంలేదు బొత్తిగా. మార్ఫియా ఐనా ఇవ్వండి'' అన్నాడు "నేనేం చేస్తే ఈ చిన్న సన్యాసికి నా రుణం తీరుతుంది'' అని మనస్సులో అనుకొంటూ ప్రక్కకు తిరిగి పడుకున్నాడు.

డాక్టరు ఆ గదిలో ఉన్నంతసేపూ ఎంతసేపైనా సరే సుబ్బులు అక్కడ గుమ్మంలో నిలబడే ఉండేవాడు. ఆయన వెళ్ళగానే దగ్గరకు వెళ్ళి వెంకట్రావుకు కాళ్ళు పట్టేవాడు. డాక్టరు చెప్పినట్టు నుదిటి మీద మంచుగడ్డలు నింపిన రబ్బరు సంచీ పెట్టేవాడు. సరిగ్గా వేళ ప్రకారం మందులు ఇచ్చేవాడు.

అర్ధరాత్రి దాటినా సరే ఆయన ప్రక్కలో కొంత మెదిలితే చాలు సుబ్బులు మాట విన్పించేది "ఏం చిన మామయ్యా, నిద్ర పట్టలేదా?" అని.

అలా అదే పనిగా పరామర్శిస్తుండేవాడు సుబ్బులు. బొత్తిగా నిద్ర పోక, ఆరోగ్యం పాడు చేసుకొంటున్నాడని బాధ కలిగి వెంకట్రావు "అదే పడుతుందిలే—నువ్వు ఊరికే విసిగించక కాసేపు నిద్రపో" అనేవాడు కోపం వచ్చినట్లు నటిస్తూ, పెద్దగా.

వెంకట్రావు అలా ఒకటి రెండుసార్లు కావాలని విసుక్కునేసరికి సుబ్బులు దగ్గరకువెళ్ళి "ఎందుకు చిన మామయ్యా నామీద కోపం వచ్చింది ?" అని అడిగాడు సుబ్బులు ఎంతో నెమ్మదిగా. బిక్కముఖం పెట్టుకొని అలా అడిగేసరికి వెంకట్రావుకు జాలి వేసింది. అయినా ఇదే మంచి అవకాశం అనుకొని "అది కాదురా నువ్వు ఇల్లా నిద్రమాని నా దగ్గర ఉంటున్నావ్. పోనీ ఆ ఇంజక్షను చేయించుకోరా అంటే విన్నావా? రేపైనా చేయించుకోరా. ఈ జ్వరం నీకు రాకుండా ఉంటుంది" అన్నాడు.

'అదా కోపం' అనుకొంటూ సుబ్బులు "నాకు రాదు చిన మామయ్యా" అన్నాడు వెంటనే.

"ఏం నువ్వు మాత్రం మనిషివి కావట్రా ? ఏమిటా మొండి ధైర్యం ?"

"అదికాదు చిన మామయ్యా నాకు రాదు. వచ్చినా ఏం చెయ్యదు."

పెద్దవాడిలా అలా సమాధానం చెప్పేసరికి వెంకట్రావు మోచేతి మీద కొంచెం పైకిలేచి, వాడివంక నిదానంగా చూచి "అదేమిట్రా అలా అంటావ్" అన్నాడు ఆశ్చర్యపడుతూ.

"నేను..." అంతే సుబ్బులు మరేమీ అనలేదు.

ఆయన వాడి కళ్ళల్లోకి చూచాడు. వాడు చెప్పబోయిన విషయమంతా చెప్పినట్లే అనిపించింది. ఆయన ఒకసారి వాడి వంక పరీక్షగా చూచాడు.

'సుబ్బులు గుండులా ఉన్నాడు. వాస్తవానికైతే నిండా పన్నెండేళ్లైనా లేవుగాని పదహారేండ్ల యువకుడులాగా—గుర్రంలాగా ఉన్నాడు. ముఖం చూచి పసివాడు అనుకోలేరనిపిస్తున్నది. అంత చిరుత వయసులో కూడా ముఖంలో ఏదో కరుకుతనం కన్పిస్తున్నది.'

'ఒక్కసారి ఆ కళ్ళల్లో ఎంత గాంభీర్యం. ఆ లేత బుర్రలో ఎన్ని ఆలోచనలు మెదులుతున్నాయో! తన్నేమీ చెయ్యొదట! అందర్నీ చంపి పుట్టావురా అంటూ సిటికీ మాటికీ అందరూ తిట్టగాతిట్టగా, వాడికి కూడా తను నిజంగా అటువంటివాడి నన్న భావం కలిగింది. అందుకే తనకు ఏ రోగం. జ్వరం రాదనీ, వచ్చినా ఏమీ చెయ్యదనీ చేసినా మరేమీ ఫర్వాలేదనీ వాడి ఊహ......ఎన్ని ఊహలు. మనసుకు ఎంత బాధగా ఉందో! పెద్దవాళ్ళయి ఉండి కూడా వీణ్ణి ఎన్ని అన్నారో—జరిగిన అన్యాయాలన్నిటికీ వీడా బాధ్యుడు! ఎన్ని అని. ఎంత బాధిస్తున్నారో!' అనుకొంటూ వెంకట్రావు ఎంతో బాధ పడ్డాడు.

ఆయనకు కళ్ళు చెమ్మగిల్లాయి.

మరోక్షణంలో కన్నీరు ధార కట్టింది.

అది చూచి సుబ్బులు గాభరా పడుతూ, కన్నీరు తుడుస్తూ "అదేమిటి చిన మామయ్యా..." అని ఆగి, ఏదో అడగాలనుకొని అడగడం చేతగాక, అడుగలేక తికమక పడ్డాడు. తన మాట మూలంగానే ఆయనకు కష్టం కలిగింది అనుకొని అంతలో మాట మార్చి 'నిద్ర పట్టించుకో చిన మామయ్యా' అంటూ కాళ్ళు పిసకడం ప్రారంభించాడు.

"వీణ్ణి బాగా చదివించి తండ్రిలేని లోపం తీర్చి పెద్దవాణ్ణి చేస్తా" అనుకొంటూ వెంకట్రావు నిద్రపోయాడు.

మరో వారం గడిచింది.

ఆ వారాంతంలో జ్వరం తగ్గింది. "మీ అందరి అదృష్టం మంచిది. కష్టకాలం గడిచింది. ఇక ఫర్వాలేదు. మరో నాల్గు రోజులు

చూచి పత్యం పెట్టొచ్చు. జ్వరం తగ్గింది. రెండు రోజులు వరసగా రెండు పూటలా నార్మలుకు వచ్చాక పత్యం పెడుదురుగాని'' అన్నాడు డాక్టరు. దాంతో అందరికీ ధైర్యం వచ్చింది.

కాని సుబ్బులుకు మాత్రం అటువంటి ధైర్యం కలుగలేదు. పైగా ఆయన వంక పూర్వం కంటె ఎక్కువగా భయపడుతున్నట్లు చూడడం మొదలుపెట్టాడు. బాగా నీరసించి పోయిన రోగివంక చూస్తూ, తన కేదో అనుమానం కలిగినట్లు, ఆ గదిలో ఎక్కడో ఏ మూలో దయ్యం దాగి ఉన్నట్లు, తాను అవతలకు వెళితే అది రోగిమీద పడుతుందేమో అన్నట్లు భయపడుతూ సుబ్బులు ఆ గది విడిచి బయటకు రాలేదు.

వాడి వింత ధోరణి, వాడి భయం ఎవరికీ అర్థంకాలేదు అర్థం చేసుకోవాలని ఎవ్వరూ ఒక్క రివ్వకూడా ప్రయత్నం చెయ్యలేదు. 'పిచ్చి సన్యాసి ఏదో భయపడ్డాడు జ్వరం తగ్గదేమోనని' అనుకొన్నాడు వెంకట్రావు తండ్రి.

"రేపొక్క రోజు చూచి సత్యం పెట్టండి" అన్నాడు డాక్టరు.

ఆరోజు రాత్రి అందరూ నిశ్చింతగా పడుకొన్నారు. అర్ధరాత్రి వేళ అప్పుడే కునుకుపట్టిన సుబ్బులుకు కలలో ఎవరో మూలుగుతున్నట్లని పించి, చప్పున మెలకువ వచ్చింది. ఒక్క గంతున లేచి కూర్చున్నాడు. గదిలో ఎక్కడో మూలుగు సన్నగా వినిపించింది.

నెమ్మదిగా మంచం దగ్గరకు వెళ్ళి "ఏమిటి చిన మామయ్యా మూలుగుతున్నావ్'' అని అడిగాడు సుబ్బులు. ఆయన వెంటనే సమాధానం చెప్పకపోయేసరికి అనుమానం కలిగి చెయ్యి పట్టుకొని చూస్తే చాలా వెచ్చగా ఉన్నది. ఒళ్ళంతా ఎక్కడ పట్టుకొని చూచినా సలసల కాగిపోతున్నది. గాభరాగా వెళ్లి తాతగారిని పిలుచుకొనివచ్చాడు. సుబ్బులు వెళ్ళి లేపితే, ముసలావిడ "ఎవరికిరా జ్వరం" అంటూ సుబ్బులు చెయ్యి

పుచ్చుకొని "అవున్రా వేడిగా ఉందే—అదే పోతుందిలే పోయి పడుకో" అన్నది మరో వైపు తిరిగిపడుకొంటూ. "నాక్కాదు చిన మామయ్యకు" అని సుబ్బులు అంటే ఆవిడ అదిరిపడి, లేచి వెళ్ళి చూచింది. దాదాపు స్పృహ లేకుండా పడుకొని ఉన్న కొడుకు ఒళ్ళంతా తాకి చూచి "వాడు వచ్చిలేపితే వాడికి జ్వరం వచ్చిందనుకున్నా వాడి చెయ్యి వేడిగా ఉండడం చూచి, అయ్యబాబో ఘుళ్ళి నీకే వచ్చిందిరా. ఇంకేముంది. జ్వరం తిరగ పెట్టేసింది" అంటూనే ఆవిడ ఏడుపు మొదలు పెట్టింది. "ఊరుకోవే— ఏడ్వడం దేనికే అశుభం" అని ముసలాయన అంటున్నా, ఆవిడ ఏడుపు మానలేదు. అది విని రాజమ్మ లేచి వచ్చింది. తల్లిని బలవంతాన ఇవతలకు తీసుకొనివచ్చి, చాపమీద కూర్చోపెట్టి తండ్రికి ధైర్యం చెబుతూ, చల్లని నీళ్ళల్లో ముంచిన గుడ్డ నుదిటిమీద ఆరగా ఆరగా వేస్తూ అన్నకు సేవ చెయ్యడానికి ప్రయత్నించింది రాజమ్మ.

గడియ గడిచిన కొద్దీ అందరికీ గాభరా ఎక్కువైంది.

ఎంతసేపటికీ వెంకట్రావుకు పూర్తి స్పృహరాలేదు. ఒకటి రెండు సార్లు కళ్ళు తెరిచి చూచాడు. ఏమిటో ఎవరి కోసమో వెతుకుతున్నట్లు చూచి మళ్ళీ కళ్ళు మూసుకొన్నాడు. ఆ రాత్రి ఎలా గడుస్తుందా అని వెంకట్రావు తండ్రి మథనపడ్డాడు. ఏం చెయ్యాలో ఏమీ తోచలేదు. అయనకేకాదు ఎవరికీ ఏమీ పాలుపోలేదు.

రెండు గంటలకు వారింటి ముందు కారుఆగింది. డాక్టరు గబగబా లోపలకు వచ్చి, రోగిని పరీక్షించి వెంటనే ఇంజక్షను ఇచ్చి, మందు త్రాగించాడు. వెంట తెచ్చిన ఐస్ బాగ్ ఎలా నుదుటిమీద పెట్టాలో చూపిస్తుంటే వెంకట్రావు తండ్రి నెమ్మదిగా — ఆదుర్దానుంచి అప్పుడే కాస్త తేరుకొన్నట్లుగా ఆయాసపడుతూ "సమయానికి దేవుడిలా

వచ్చారు. ఎలా వచ్చారండీ—ఎవరు చెప్పారండీ" అని అడిగాడు. "అదేమిటి — ఎవరో ఏమిటి — మీ సుబ్బులే వచ్చాడు. ఎంతో భయ పడుతూ, పరుగెత్తుకొని వచ్చాడేమో తెగ రొప్పుతూ చెప్పాడు. నువ్వంటే అడు దార్ని వచ్చావ్ — నేను రావాలన్నా, వెళ్ళాలన్నా అయిదు మైళ్ళు వెళ్ళాలి. అయినా, ఇప్పుడేమిటి రేపు ఉదయం వచ్చి చూస్తానంటే కాదని కాళ్ళమీద పడపొయ్యాడు. ఏం కుర్రవాడండి వాడు. మరచా చెప్పడం — అలా కాళ్ళమీద పడబోతుంటే వారిస్తూ జబ్బలు పట్టు కొన్నాను. వళ్లు వేడిగా ఉన్నది. పైగా గజగజ వణికిపోతున్నాడు. జ్వరం వల్లో, భయంవల్లో తేల్చుకోలేకపోయాను. బయలుదేరేదాకా ఒకటే ఊదర పెట్టాడు. తీరా బయలుదేరి నాతో రమ్మంటే మీరు ముందు పదండి అన్నాడు. నేను కూడా కదలేదాకా అక్కడే నిలబడి—ఆ తర్వాత మా అరుగుమీద కూర్చున్నాడు" అని డాక్టరు చెబుతుంటే ఒక్క ముసలాయన తప్ప మరెవ్వరూ వింటున్నట్టు కనిపించలేదు.

తెల్లవారుఝామున అయిదు గంటలకి 'నేను చెయ్యగలిగినదంతా చేశాను.' అనుకొంటూ రోగి గది బయటకు వచ్చి, డాక్టరు ముందు వసారాలో పడక కుర్చీలో నడుము వాల్చారు. కొంచెం విశ్రాంతికి ఉపక్రమించి కళ్ళు మూసుకొంటే ఆయనకు కునుకు పట్టింది.

తూర్పు తెలతెల వారుతుండగా ఇంట్లో అంతా ఒక్కసారి గొల్లు మన్నారు. డాక్టరు ఒకసారి లోపలకు వెళ్ళి చూచి బయటకు వచ్చాడు.

ఆ మరునాడు సాయంత్రం దాకా ఆ ఇంట్లో సుబ్బులు విషయం తలచుకున్నవారులేరు. ఆ పూట చీకటి పడుతుండగా ముసలాయనకు ఆ విషయం జ్ఞాపకం వచ్చి అందర్నీ అడిగాడు. మాకు తెలియదంటే మాకు తెలియదన్నారు. ముసలావిడ తెలియదని నిర్లక్ష్యంగా అనడమే కాక, "ఇంక వాడెందుకు కంటపడతాడూ వాడు నా ఇంట్లో అడుగుపెట్టి

నప్పుడే అనుకున్నా శని అడుగుపెట్టిందని. కాట్లోనక్కలా వాడు నాయన గదిలో కాచుక్కూర్చున్నప్పుడు నాకేదో భయం వేసింది. అపశకునం అనుకొని ఆ భావం అణచుకొన్నా. ఆనాడే ఆ శని వెధవను బయటకు నెడితే ఇది ఇలా జరిగేది కాదేమో'' అంటూ సుబ్బులును ఎన్ని తిట్టిందో!

ముసలాయన మాటాడకుండా బయటకు వచ్చి బండి కట్టించుకొని బస్తీకి వెళ్ళి, డాక్టర్ను కలుసుకొని సుబ్బులు విషయం కనుక్కొన్నాడు. "నాకు అతను మళ్ళీ కన్పించలేదు. మొన్న ప్రొద్దున్న దాకా మా అరుగుమీదే పడుకుని ఆరు గంటలకు లేచి స్టేషను వైపుకు వెళ్ళిపోయాడని మా నౌకరు చెప్పాడు'' అని డాక్టరు అంటే ఇంక వివరాలు అడక్క ఆ ముసలాయన చెరచెరా స్టేషను వైపువెళ్ళాడు. మళ్ళీ అక్కడ్నించి బండి కట్టించుకొని "ఆరింటికంటే మెయిలువేళ. విశాఖపట్నం వెళ్ళాడా ఏమిటి?' అనుకొంటూ ఇంటికి తిరిగివెళ్ళాడు. "ఎక్కడికి వెళ్ళాడోఏమిటో, ఆదుర్దాగా ఉందే'' అంటే వాళ్ళు ఏమి మాట్లాడక పొయ్యేసరికి ఆయనకు కోపం వచ్చి, "తల్లీకూతురూ ఒకటే మోస్తరు మనుష్యులు. పెద్దవాడు ఇల్లు వదలి వెళితే వాడేదో శాఖాంతరం చేసుకున్నాడని కోపంతో వాడి విషయం అనుకోనైనా అనుకోలేదు మీ అమ్మ. నువ్వూ అల్లాగే తయారయావ్. పైగా జ్వరం వచ్చిన చిన్న సన్యాసి కన్పించడం లేదంటే నీకు చీమ కుట్టినట్లయినా లేదేమే'' అని రాజమ్మను కసురుకున్నాడు. ఆ మాట విని ముసలావిడ "కొడుకుపోయి నేనేడుస్తుంటే ఈ సాధింపులేమిటి! ఆ ముష్టి వెధవ ఎక్కడికీ పోడు పడుకోండి. ప్రొద్దుపోయింది'' అన్నది.

ఆ మరునాడే సింహాద్రిగారి దగ్గరనుంచి తంతి వచ్చింది సుబ్బులు ప్రమాద స్థితిలో ఉన్నాడనీ, రాజమ్మను వెంటనే పంపమనీ.

రాజమ్మ మామగారింటికి వెళ్ళేసరికి ఆయన గుమ్మంలోనే ఎదురయారు. "ఎలాఉన్నాడండీ వాడికి. అసలు వాడు...'' అని ఆదుర్దాగా

అడిగితే "మరేం ఫర్వాలే దివ్వాళ—నిన్న నీకు టెలిగ్రాం ఇచ్చే వేళకు మరీ ప్రమాదంగా ఉన్నదన్నారు. పోదాం పద" అన్నారు సింహాద్రి గారు. "అదేమిటి? ఎక్కడికీ" అని రాజమ్మ అడిగితే "ఆసుపత్రికి—వాడు సరాసరి ఆసుపత్రికే వెళ్ళాడు. వాళ్ల కబురు చేస్తేనే నేను మొన్నా, నిన్నా చూచి వస్తున్నా. నిన్న అంత జ్వరంలో ఉండి పిచ్చి చూపులు చూస్తూ కూడా నీ విషయం చెప్పాడు. అమ్మను పిలవద్దు తాతయ్యా అమ్మను రానివ్వకు ఇక్కడకు వస్తే అమ్మకు కూడా పాడు జ్వరం వస్తుందేమో అన్నాడు'' అంటూ వాడి పరిస్థితి వివరిస్తూ సింహాద్రి గారు కోడలును ఆసుపత్రికి తీసుకొని వెళ్లారు.

అక్కడ నర్సు రాజమ్మకు ధైర్యం చెప్పి "రాత్రి అంతా చిన మామయ్యా అని ఒకటే కలవరించాడండీ. పోనీ ఒకసారి పిలిపించండి" అని అంటే ఆ మాటకు రాజమ్మ ఏడుస్తూ "వీడైనా నాకు దక్కుతాడా అమ్మా" అని అడిగింది. విషయమంతా విని రాజమ్మను అవతలకు తీసుకువెళ్ళి ఓదార్చి, అనేక విధాల ధైర్యం చెప్పింది ఆ నర్సు.

ఇరవై రోజుల తర్వాత సుబ్బులు ఆసుపత్రి నుండి ఇంటికి తిరిగి వచ్చేసరికి అతని రూపమే మారి పోయింది. బక్క చిక్కిపోయాడు. జుట్టంతా ఊడిపోయింది. మనిషి వికారంగా తయారయాడు. వస్తూనే ఆకలి అంటూ వచ్చి, వంటఇంట్లో అన్నం గిన్నె కంచంలో బోర్లించుకొని, చింతకాయ పచ్చడి వేసుకొని అంత అన్నం తినేశాడు.

"ఏరా నాయనా, ఎంత జబ్బు చేసిందిరా— ఎలా అయిపోయావురా'' అని కళ్లు నీళ్లు పెట్టుకొని దగ్గరకు తీసుకోబోతే సుబ్బులు వెళ్ళ లేదు.

అప్పుడేకాదు. ఆ తర్వాత కూడా వాడు చనువుగా ఆవిడ దగ్గరకు వెళ్ళలేదు. వాడు తన సానుభూతి, ప్రేమ కావాలనీ కోరాలనీ

అమ్మా తాతయ్య గారింట్లో నన్నేమన్నా అన్నారా అనీ, చిన మామయ్యా నన్ను గురించి అడిగాడా అని వాడు స్వయంగా అడగాలనీ, అలా అడిగితే తను వాణ్ణి ఒళ్లో కూర్చోపెట్టుకుని ఓదార్చి, హృదయభారం తీర్చుకోవాలనీ అను కొన్నది రాజమ్మ. కాని సుబ్బులు అందుకు అవకాశం ఇవ్వలేదు.

రాజమ్మ ఆ విషయాలు, ఈ విషయాలు చెప్పుకొని మాటి మాటికీ గతం జ్ఞాపకం చేసుకొని ఏడుస్తుంటే ఒకసారి సింహాద్రిగారు "అమ్మాయి నువ్వు ఇంక ఏడవమాకు. అన్నింటికీ అందరి బదులు నేను ఏడుస్తాను. నేను ఇన్నివిధాల చిత్రవధ అయాను. అయినా బ్రతుకుతున్నా. నే నేం చూసుకుని ఊరడిల్లాలి. చెట్టంత ఎదిగిన కొడుకులు పోయారు. భార్య పోయింది. కూతురు లేచిపోయింది. ముసలితనం వచ్చింది. ఈమధ్య దారిద్ర్యం కూడా చూస్తున్నా'' అన్నారు.

ఆ మాటలు విని రాజమ్మ పెద్దగా ఏడ్చింది. కోడలు అల్లా ఏడుస్తుంటే ఆయనకు ఎంతో దుఃఖం వచ్చింది కాని కన్నీరు బయటకు పొరి రాలేదు. ఆయన కన్నీరు సంవత్సరాలుగా లోపలకు ప్రవహించడం మొదలుపెట్టింది. కన్నీటి చెరువు అయింది ఆయన హృదయం. ఎన్ని కొత్త వాగులు వచ్చి పడ్డా లోలోన ఇముడ్చుకొంటున్నది ఆ కన్నీటి తటాకం.

ఆయన మాటాడడం మానేశారు.

కనీసం సుబ్బులును అల్లరి చేయవద్దని చెప్పడం కూడా మానేశారు. వాడు ఎంత అడిగితే అంత ఇవ్వడం మొదలుపెట్టారు. "ఒరేయి సుబ్బులూ బయటకు వెళ్ళి ఏదైనా తిను. అమ్మ దుఃఖంలో ఉన్నది నీకేం చేసి పెడుతుంది'' అని ఒక్కసారే అన్నారు. ఇక అప్పటినుంచి వాడికి ఏం కావాలంటే అదల్లా ఇవ్వడం మొదలు పెట్టారు. ఇల్లు గుండం అయిపోతుంది. వాడికి మళ్ళీ జబ్బుచేస్తుంది వద్దని రాజమ్మ అడ్డువచ్చింది. కాని ఆవిడ మాట సాగలేదు.

సింహాద్రిగారు తిరుగుతూ తిరుగుతూనే మంచం ఎక్కారు జబ్బేమీ లేకుండానే అలా శూన్యంలోకి చూస్తూ చూస్తూనే కన్ను మూశారు.

కర్మ అయిన మరునాడు "నేనింక వెళతానమ్మా వదినా. నాన్న బ్రతికి ఉండగా వచ్చి క్షమాభిక్ష వేడుకొనే భాగ్యం లేకపోయింది. ఆఖరి చూపు కూడా నాకు దక్కలేదు. సరే జరిగిపోయిన వాటికి ఇప్పుడు ఏడ్చి లాభం ఏముంది?'' అని సింహాద్రి గారి కూతురు ఒక్క క్షణమాగి ఏదో స్ఫురణకు వచ్చినట్లు "వదినా ఇంత ఇంటికి సుబ్బులు ఒక్కడు మిగిలాడు. వాణ్ణి నా వెంట పంపు తీసుకొని పోతా" అన్నది.

ఆ మాట విని రాజమ్మ ఆశ్చర్య పడ్డది. రాజమ్మ చాలా సేపటి దాకా మాటాడలేక పోయే సరికి సింహాద్రిగారి కూతురు మళ్ళీ అందుకుని "లేచిపోయి కులం మర్యాద పోగొట్టుకున్నదాన్ని నా వెంట పంపడం నీకు ఇష్టం అవుతుందని నేను అనుకోడంలేదు. కాని ఒక్క విషయం వదినా! నేను అన్నీ విన్నా. వాడి మూలంగా నీకూ, ఈ ఇంటికీ ఆఖరికి నీ పుట్టింటికి దరిద్రం చుట్టుకొన్నదని మా అమ్మా, మీ అమ్మా అందరూ అన్నారట. నువ్వూ అన్నావట. అనగా అనగా వాడికీ అదే నమ్మకం కలిగింది. వాడు అక్కడికి వెళితేనే వాడి చిన మామయ్య పోయాడుట. వాడు ఆ విషయం చెప్పుకొని ఎంత ఇదయ్యాడో. సరే ఆవన్నీ ఎందుకులే. నిన్నేమో అంటున్నానని మాత్రం అనుకోకు. నాకు వాడి విషయం దిగులుగా ఉన్నది. అక్కడ నాకు నా అనే వాళ్లు అంటూ ఎవరూ లేరు. నాకు కాస్త తోడుగా ఉంటాడు. ఇంత బలగం, ఆస్తి పేరు ప్రతిష్ఠా ఉన్న ఈ ఇంటికి వారసుడుగా మిగిలింది వాడొక్కడే. వాణ్ణి కనిపెట్టి ఉండవలసిన బాధ్యత, హక్కు నాకూ ఉన్నది. పైగా వాడు నాతో వస్తానంటున్నాడు. ఇక్కడే వుంటే నువ్వు కూడా దక్కవని వాడికి భయం ఏర్పడింది." అని చెప్పడం ఆపి, క్షణం తర్వాత మళ్ళీ అందుకొని "వదినా! నువ్వా పుట్టెడు దుఃఖంలో ఉన్నావునీ

పుట్టింటివార్ని చూద్దామా వారూ అదే పరిస్థితిలో ఉన్నారు. వాడికి చదువు సంధ్యా చెప్పించి, ఓదార్లో ఎవరు పెడతారు. నా మాట విను. నా వెంట రానీ వాణ్ణి. ఆడపిల్లయితే నాబోటి దాని దగ్గర ఉంటే పెళ్ళి పెటాకూలు ఎలా అవుతుందని దిగులు పడచ్చు మగబిడ్డ. ఆ దిగులేం లేదుకదా. అదీకాక నాకు మరోభయం పట్టుకొన్నది– వాడికాజ్వరం మళ్ళీ వస్తుందేమోనని. ఈ ప్రాంతాలలో ఈరకం జ్వరాలు చాలా మందికి వస్తున్నాయనీ, కొన్ని కుటుంబాలు యిలా కూలిపోతున్నాయనీ విన్నాను. వీణ్ణి దక్కించుకోనీయ్ నన్ను" అన్నది.

రాజమ్మ ఆవిడ మాటలు విని కాకపోయినా, కొడుకు పట్టుదల చూచి వాణ్ణి ఆవిడతో పంపక తప్పలేదు.

○ ○ ○ ○

బొంబాయి వచ్చిన కొద్ది రోజులకే సుబ్బులు, ప్రవర్తన పూర్తిగా మారిపోయింది. మేనత్త గీచినగీటు దాటకుండా నడుచుకోవడం మొదలు పెట్టాడు. వచ్చిన వారంలోనే "మామయ్యగారితో నాకు పరిచయం చెయ్యత్తయ్యా – ఆయన గొప్ప డాక్టరటగా" అంటే ఆవిడ సుబ్బులుకు ఆయనతో పరిచయం చేసింది అలా కలిగిన పరిచయాన్ని ఇష్టే పెంపొం దించుకొన్నాడు సుబ్బులు.

అతను ఆయన దగ్గర అతి తక్కువ కాలంలో ఎంతో చదువు సంపాదించాడు. కొద్ది రోజులలో ఆయనతోపాటు రోగులను చూడడానికీ వెళ్ళడం మొదలుపెట్టాడు. అలా వెళ్ళినప్పుడు అతను ఆయనకు ఎంతో సహాయంగా ఉండేవాడు.

సుబ్బులు తనయందు ప్రదర్శిస్తున్న వినయవిధేయతలు, రోగుల పట్లచూపుతున్న సేవాసక్తి డాక్టరుగారిని ముగ్ధుణ్ని చేశాయి. అవకాశం

చిక్కినప్పుడల్లా అతను ఆయన్ను ఏవో ప్రశ్నలు వేసేవాడు. ఎప్పుడు అడిగినా జ్వరాలను గురించీ, రోగ నిదానం గురించీ అడిగేవాడు. ఒక సారి అతను ఏదో విసుక్కున్నట్టుగా డాక్టరు గారితో "వెధవ టైఫాయిడ్ జ్వరం వస్తే మనుష్యులు చావటమేమిటండీ! దానికి మంచి సరియైన మందు లేదండీ?" అని అడిగాడు సుబ్బులు.

ఆ అడిగిన ధోరణి చూచి ఆయన ఆశ్చర్యపడుతూ "లేదబ్బాయి ఇప్పుడిప్పుడే ఈ విషయమై పరిశోధన ప్రారంభమైంది. ఎవడో కని పెడతాడు మహానుభావుడు" అన్నారు.

"ఆ మహానుభావుడు ఒక్కరవ్వ ముందే పుట్టి ఆ మందు కని పెట్టి వుంటే మా నాన్నకు వ్యాధి నయమయేది. మా చిన మామయ్యా బ్రతికేవాడే" అంటూ ఏదో ఆలోచనలో పడి ఆయనవంకే చూస్తున్నా ఎటో చూసున్నట్లున్న సుబ్బులు కళ్లలోకి ఆశ్చర్యంగా చూశారు డాక్టరు గారు. అతని కన్నులు అశ్రుపూరితం కాలేదు. మొదట ఏ భావం పైకి ప్రస్ఫుటం కాలేదు. లోతుకు తీసుకొని పోతున్నాయి అతని కళ్లు, తీసుకొని వెళ్ళిన మేరకు మించి పరిశీలించారు డాక్టరుగారు. ఆయనకు అతను పూర్తిగా అర్థమయాడు.

ఆ సమయంలో అతనికి మంచి ఆలోచన వచ్చింది. అంతలో అది స్థిరపడింది. దానికి డాక్టరు గారు పైకి ఏమీ అనకుండానే ఒక స్థిర రూపం కల్పించారు. ఆయన దో యథాలాపంగా అన్నమాట పట్టుకొని సుబ్బులు ఆయేడు మెట్రిక్ పరీక్షకువెళ్ళి ఉత్తీర్ణుడయ్యాడు. అందుకు సంతోషించి అతని మేనత్త కళాశాలలో చేర్చిపుస్తకాలు కొనిఇస్తే దీక్షగా చదివి ఊరికే ఉత్తీర్ణుడవడం కాక స్కాలర్‌షిప్పు కూడా సంపాదించాడు. డాక్టరుగారు. తనపలుకుబడి ఉపయోగించి సీటు ఇప్పిస్తే. మేనత్త ఆర్థిక

సహాయం చేసి ఆదుకుని ప్రోత్సాహిస్తే అతను వైద్యకళాశాలలో చేరి నిద్రాహారాలు మాని చదివాడు. అన్ని సంవత్సరాల వైద్య విద్యాధ్యయనం ఒక్క సంవత్సరంలో పూర్తి చేశాడా అని పించింది అతని మేనత్తకి. "అత్తయ్యా! ఇక్కడ నా చదువు అయిపోయింది'' అన్నాడతను.

సుబ్బులు కృతజ్ఞత చెప్పుకుంటూ "కన్న తల్లికీ, తండ్రికీ, తాతకూ, ప్రేమ చూపి ఆదరించిన చిన మామయ్యకూ ఋణపడలేదు కాని నీకు చాలా ఋణపడ్డాను అత్తయ్యా, ఎల్లా తీర్చుకోను నీ ఋణం!'' అన్నాడు.

"అదేమిట్రా అల్లా అంటావ్, ఏదో నీ అదృష్టం బాగుంది. వచ్చావ్ కష్టపడి చదువుకొన్నావ్ ప్యాసయ్యావ్. ఇందులో నేను చేసిం దేముంది'' అన్నది సింహాద్రిగారి కూతురు మేనల్లుడి వంక గర్వంగా చూస్తూ.

ఆవిడ చేసింది ఏమున్నదో అతనికి తెలుసు. అందుకే అతను వెంటనే "నాకు తెలియదా'' అన్నాడు. ఆవిడ సంతోషంతో పొంగి పోతూ, చిరునవ్వు నవ్వుతూ "నువ్వు ఎమ్. డి. కూడా కా'' అన్నది. అతను అయాడు. అయిన తర్వాత ఇన్నాళ్లుగా అతన్ని బాధిస్తున్న అంశం బహిర్గతం అయింది. దేనికి ఇంత ఆదుర్దాగా ఇంత పట్టుదలగా ఈ చదువు చదివిందీ అతనికి అర్థమైంది.

అతను పరిశోధన ప్రారంభించాడు. సుబ్బులు పరిశోధనలో చూపిస్తున్న దీక్ష చూచి ఆ పరిశోధనా సంస్థ అధికారులు ఎంతో మెచ్చు కొని ఉన్నత స్థాయి పరిశోధన నిమిత్తం విదేశాలకు పంపారు.

అతను అమెరికా వెళ్ళాడు. తనకు కావిలసిన మందు కనిపెట్టి తిరిగి వచ్చాడు.

గొప్ప పరిశోధకుడుగా, గొప్ప వైద్యుడుగా పేరు ప్రఖ్యాతులు సంపాదించి తిరిగి వచ్చిన సుబ్బులును చూచి అతని మేనత్త ఎంతో పొంగిపోయింది. ఆనందాశ్రువులతో నిండిన కళ్లు తుడుచుకుంటూ అతని చెయ్యి పుచ్చుకొని "నాయనా నువ్వు ఒక్క పది సంవత్సరాలు ముందు పుట్టి ఈ మందు కనిపెట్టి ఉంటే మా చిన్నన్న బ్రతికేవాడు—మీ చిన మామయ్యా బ్రతికేవాడు" అంటూ పొర్లి వస్తున్న దుఃఖం ఒక్క సారిగా ఆపుకొని "పోన్లేరా — ఆ విషయం మనం మర్చిపోదాం. మనకు లోకం నిండా చిన్నన్నలూ, చిన మామయ్యలూ ఉన్నారు. వాళ్ళ కోసం వినియోగించు ఈ మందు" అన్నది. ఆవిడ వెళ్ళి తీసుకొని వస్తే వచ్చిన రాజమ్మ కొడుకును అమాంతం కౌగలించుకొని "ఎంత వాడివయ్యావురా. అవును మీ అత్తయ్య అన్నట్లుగా ఎవరి అదృష్టం వారిది—అత్తయ్య మాటే నిజంరా— నువ్వు నిజంగా ... సుబ్బులూ నువ్వు నిజంగా అదృష్టవంతుడివిరా" అన్నది.

కథా నిలయం
శ్రీకాకుళం